

سیمای سلامت

منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شهروود

تهیه کنندگان

دکتر رضا چمن

دکتر محمد شریعی

دکتر محمد محمدی

احمد خسروی

خردادماه ۱۳۹۱

عنوان و نام پدیدآور	: سیمای سلامت منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شاهرود/ تهیه کنندگان رضا چمن ...لو
مشخصات نشر	: دیگران؛ به سفارش دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود.
مشخصات ظاهری	: تهران: اردوان، ۱۳۹۱.
شابک	: ۷۶ ص:، مصور، جدول، نمودار.
وضعیت فهرست نویسی	: ۳-۰۰۹۳۳۴۸-۶۰۰-۹۷۸
یادداشت	: قیبا
یادداشت	: تهیه کنندگان رضا چمن، محمد شریعتی، محمد محمدی، احمد خسروی.
موضوع	: کتابنامه.
موضوع	: بهداشت همگانی -- ایران -- خدمات
موضوع	: ایران -- آمار
موضوع	: شاهرود -- آمار پزشکی
شناسه افزوده	: چمن، رضا، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود
رده بندی کنگره	: ۲ش۹۳/الف/۸۸۳۹
رده بندی دیوبند	: ۶۱۰/۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۹۴۵۵۴

نام کتاب:	سیمای سلامت منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شاهرود
ناشر:	شهر اردوان (به سفارش دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود)
شابک:	
نویسندگان:	دکتر رضا چمن، دکتر محمد شریعتی، دکتر محمد محمدی، احمد خسروی
صفحه آرا:	فاطمه رم یار
طراح جلد:	آفرنگ
ناظر فنی چاپ:	امیر صادقی نژاد
لیتوگرافی:	سعید
چاپ:	سپه
صفحات:	سپه
نوبت چاپ:	اول - تابستان ۱۳۹۱
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۲۸۰۰ تومان

کلیه حقوق قانونی برای دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد تمام یا قسمتی از این کتاب به هر شکل، از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، تهیه CD، تصویر و صدا ممنوع است. این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد و متخلفان بر اساس این قانون تحت پیگرد قرار می گیرند.

نشانی: شاهرود، میدان هفت تیر، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، ساختمان مرکزی.

مدیریت امور پژوهشی و اطلاع رسانی پزشکی

تلفن: ۳۳۹۴۸۵۲-۳۳۹۴۴۹۹-۳۲۷۳

فهرست مطالب:

۱	پیشگفتار.....
۳	خلاصه.....
۵	مقدمه.....
۱۳	اهداف تحقیق.....
۱۳	هدف اصلی.....
۱۳	اهداف اختصاصی.....
۱۴	هدف کاربردی.....
۱۵	مواد و روش ها.....
۱۷	یافته ها.....
۱۷	هرم سنی جمعیت ایران (۸۵-۵۵).....
۱۹	هرم سنی جمعیت شاهرود (۸۵-۵۵).....
۲۶	اطلاعات اجتماعی.....
۲۶	مراکز آموزشی.....
۲۸	پوشش خدمات بیمه در سال ۱۳۹۰.....
۲۹	مراکز بهداشتی درمانی سطح شهرستان شاهرود.....
۳۰	شاخصهای جمعیتی شهرستان - روستایی.....
۳۰	شاخصهای جمعیتی شهرستان - شهری.....
۳۰	ده علت اصلی مرگ در شهرستان شاهرود.....
۳۲	شاخص های بهداشت محیط.....
۳۳	شاخص های تن سنجی.....
۳۶	میزان باروری عمومی در سالهای ۷۹-۸۲.....
۳۷	درصد پوشش تنظیم خانواده (۷۹-۸۲).....
۳۷	درصد زایمان توسط افراد دوره ندیده (۷۹-۸۲).....
۳۷	میزان مرگ نوزادان (۷۹-۸۲).....
۳۷	مرگ زیر یکسال (۷۹-۸۲).....
۳۸	مرگ زیر ۵ سال (۷۹-۸۲).....
۴۰	شاخص جمعیت ۶۵ ساله و بیشتر در شهرستان شاهرود.....
۴۱	تعدادی از شاخص های بهداشتی بیماری های واگیر و غیر واگیر.....
۵۲	تعدادی از شاخص های بهداشت محیط و حرفه ای.....

۵۶ تعدادی از شاخص‌های بهداشت خانواده

۶۱ تعدادی از شاخص‌های مرگ در کودکان

۶۵ بحث و نتیجه‌گیری

www.ketab.ir

پیشگفتار

سلامت سرمایه ارزشمندی است که حفظ و ارتقای آن باید جزو مهمترین تلاش‌های زندگی روزمره انسان‌ها محسوب شود. انسان سالم، محور توسعه پایدار بوده و سلامتی برای بهره‌مند شدن انسانها از مواهب الهی امری ضروری است، لذا توجه به سلامتی و تلاش برای حفظ و ارتقای آن همواره یک اولویت مهم بوده است.

در مقطع کنونی با توسعه تکنولوژی، افزایش شهرنشینی، کنترل نسبی بیماری‌های عفونی، کاهش مرگ و میر کودکان، تغییر ساختار سنی جمعیت و افزایش امید زندگی و با تاثیر پذیری از تحولات جهانی شاهد تغییرات گسترده‌ای در سبک زندگی و به تبع آن سیمای علل بیماری و مرگ و میر مردم کشورمان هستیم. اینک ما در مقطع گذار اپیدمیولوژیک بسر می‌بریم و با بار سه‌گانه بیماری‌های غیرواگیر، بیماری‌های واگیر و سوانح و حوادث مواجهیم. شایعترین علل مرگ بیماری‌های قلبی-عروقی، سوانح و حوادث و سرطان و تروماهاست و از طرفی بیماری‌های نوپدید و بازپدید عفونی را باید جدی گرفت و همچنین آسیب‌های روانی-اجتماعی، بخش قابل توجهی از بار بیماری‌ها را بخود اختصاص داده‌اند. پیشگیری و کنترل عوامل خطری همچون کم تحرکی، عادات نامناسب غذایی، اعتیاد، استعمال دخانیات، آلودگی محیط زیست و عدم رعایت اصول ایمنی ترافیک توجه بیش از پیش را می‌طلبند. برنامه‌های غربالگری بیماری‌های مزمن، مشاوره ژنتیک قبل از ازدواج و قبل از بارداری، مشاوره رفتاری و روانی برای گروه‌های در معرض خطر، ارتقاء کیفیت مراقبت‌های مادران و کودکان از اولویت برخوردارند و ارتقای کیفیت زندگی سالمندان همزمان با افزایش امید زندگی از مهمترین دغدغه‌های متولیان سلامت جامعه است. برای این شرایط که غالب بیماری‌های مهم و عوامل جدی تهدید کننده سلامت، چند وجهی بوده و روش‌های متنوب و پیچیده‌ای دارند، بنابراین کنترل آنها مشارکت فعالانه بخشهای مختلف توسعه را می‌طلبد و بطور مسلم بایستی با شتاب هر چه بیشتر جهت‌گیری علمی آموزشی ما در دانشگاه‌ها و همچنین در سطوح مختلف اجرایی متناسب با این تحولات و اولویتها شکل گیرد.

کتاب سیمای سلامت منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شاهرود که حاصل تلاش اندیشمندان و همکاران اینجانب می‌باشد در بر گیرنده مطالبی بسیار ارزشمند از وضعیت سلامت منطقه و روند شاخص‌های بهداشتی در حوزه‌های گوناگون می‌باشد که می‌تواند به عنوان منبعی

معتبر و با ارزش جهت سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و طراحی مداخلات موثر جهت ارتقاء وضعیت موجود مورد استفاده همکاران محترم دانشگاهی و سایر مدیران محترم بخش‌های مرتبط با سلامت قرار گیرد. در پایان از زحمات جناب آقای دکتر چمن، جناب آقای دکتر شریعتی، جناب آقای دکتر محمدی و جناب آقای خسروی که جهت تهیه و تدوین کتاب حاضر زحمات بسیاری را متقبل شده‌اند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

دکتر محسن اعرابی

رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شاهرود

www.ketab.ir

خلاصه

هدف: هدف مطالعه، بررسی و ترسیم سیمای سلامت و تعیین اولویت‌های نظام سلامت در منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شاهرود بوده است.

روش کار: آخرین اطلاعات مربوط به شاخص‌های بهداشتی و همچنین عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت از واحدهای مختلف بهداشتی درمانی، نتایج سرشماری سال ۱۳۸۵، مطالعات صورت گرفته در سطوح ملی و منطقه‌ای و داده‌های موجود در سایر بخش‌های توسعه در سطح شهرستان جمع‌آوری گردید. این اطلاعات در برگزیده وضعیت سلامت کل جمعیت شهرستان بوده است. بخشی از شاخص‌ها به راحتی از منابع مورد نظر قابل استخراج بود و برخی دیگر از آنها از طریق محاسبات آماری از داده‌های خام موجود برآورد شدند. سپس با تحلیل مجموعه یافته‌ها و شاخص‌ها نسبت به تعیین اولویت‌های نظام سلامت در شهرستان شاهرود اقدام گردید.

یافته‌ها: مهمترین یافته‌های این مطالعه عبارت بودند از: بهبود نسبی شاخص‌های سلامت (از جمله میزان‌های مربوط به مرگ و میر کودکان، بالابودن سطح سواد، تغییر سیمای سلامت با غالب شدن بیماری‌های شایع غیر واگیر، بالاتر بودن درصد سالمندان از متوسط کشور.

نتیجه‌گیری: مهمترین اولویت‌های سلامت در جمعیت تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شاهرود عبارتند از: کنترل عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر، سوانح و حوادث و آسیب‌های روانی-اجتماعی. همچنین مقوله کنترل جمعیت و کاهش میزان مرگ و میر کودکان خصوصاً نوزادان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کلید واژه‌ها: سیمای سلامت، اولویت‌ها، شاهرود.